

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ АУДИТУ ПРИ ПЕРЕВІРЦІ ВИПЛАТ ПРАЦІВНИКАМ У АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Тігаренко Анастасія Вячеславівна,

Здобувач вищої освіти спеціальності 071 Облік і оподаткування
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна

Атаманюк Анна Юріївна

Здобувач вищої освіти спеціальності 071 Облік і оподаткування
Національний університет біоресурсів і природокористування України
м. Київ, Україна

***Анотація:** Досліджено використання аудиторських інструментів для перевірки виплат працівникам у аграрних підприємствах, зокрема їх адаптацію до сезонності діяльності та особливостей трудових відносин. Визначено вплив ефективного аудиту на об'єктивність виплат та довіру до аграрних підприємств та надані рекомендації щодо оптимізації аудиторських методів у цій галузі.*

***Ключові слова:** аудит виплат, аграрні підприємства, інструменти аудиту, трудові відносини, сезонність діяльності.*

На сьогоднішній день актуальність обраної теми зумовлена необхідністю забезпечити прозорість і законність фінансових операцій в агросекторі. В контексті збільшення вимог до фінансової прозорості, ефективного застосування аудиторських інструментів критично важливе для захисту прав працівників та зміцнення довіри до аграрних підприємств. Унікальність аграрного сектору, така як сезонна робота та специфіка трудових відносин, вимагає адаптованого підходу в аудиті.

Українське законодавство встановлює чіткі рамки для проведення аудиту фінансової звітності та аудиторської діяльності, зокрема в контексті аудиту виплат винагород працівникам на аграрних підприємствах. Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» визначає основоположні принципи аудиторської перевірки, в тому числі і тих, що стосуються виплат працівникам. Згідно з Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», ведення бухгалтерського обліку та підготовка фінансової звітності повинні здійснюватися згідно з встановленими нормами, що є критично важливим для аудиту. Відносини з оплати праці регулюються Законом України «Про оплату праці», який гарантує права працівників на своєчасну та повну виплату заробітної плати[1][2][3].

Аудит в аграрному секторі має свої унікальні відмінності, які вимагають спеціальної уваги з боку аудиторів. Сезонність діяльності у цій галузі може впливати на умови праці та виплати, що потребує відповідного аналізу під час аудиту. Агропідприємства часто використовують нетипові форми зайнятості, такі як сезонна або тимчасова робота, що потребує додаткової уваги при

перевірці виплат. Крім того, правильне документування та облік виплат субпідрядникам, особливо в контексті використання трудових ресурсів, є важливим аспектом аудиту. Усі ці фактори потребують ретельного аналізу та оцінки для забезпечення відповідності фінансових операцій нормативним вимогам та прозорості.

Інструменти проведення аудиту виплат винагород на аграрних підприємствах є ключовими для забезпечення прозорості, точності та законності фінансових операцій. Аудиторський процес в аграрному секторі включає застосування різноманітних методів і інструментів, які допомагають виявити помилки, недоліки або шахрайства у сфері виплат працівникам.

Перш за все, важливою частиною аудиту є документальна перевірка. Це означає аналіз трудових договорів, платіжних відомостей, банківських виписок, бухгалтерських записів та інших документів, що підтверджують виплату винагород. Аудитори перевіряють відповідність документів нормативним актам, а також здійснюють перевірку на предмет повноти та правильності ведення документації.

Аналітичні процедури в аудиті допомагають аудиторам ідентифікувати відхилення від норми, що можуть вказувати на потенційні проблеми у сфері виплат. Це може включати аналіз трендів, порівняльний аналіз із попередніми періодами або іншими підприємствами аграрного сектору, а також розрахунок показників, які можуть виявити відхилення у виплатах.

Тести контролю в аудиті дозволяють оцінити ефективність системи внутрішнього контролю на підприємстві. Аудитори розробляють та виконують процедури, спрямовані на перевірку того, як підприємство запобігає помилкам або шахрайству у сфері виплат винагород. Це може включати тестування випадкової вибірки транзакцій або перевірку контрольних механізмів на предмет їх адекватності та функціональності.

Інтерв'ювання персоналу та керівництва підприємства також є важливою частиною аудиту. Через спілкування аудитор може здобути додаткову інформацію про процеси та контрольні процедури, ідентифікувати можливі ризики, а також зрозуміти культуру підприємства у контексті виплат винагород.

Інформаційні технології відіграють значну роль у сучасному аудиті. Використання спеціалізованого аудиторського програмного забезпечення може значно підвищити ефективність аудиторських перевірок. Програми можуть автоматизувати збір даних, проведення аналітичних процедур, ідентифікацію відхилень та аномалій, а також сприяти організації та архівації аудиторських доказів.

Освітні та тренінгові заходи для аудиторського персоналу також є важливим інструментом. Регулярне навчання та підвищення кваліфікації аудиторів дозволяють їм залишатися в курсі останніх змін у законодавстві, стандартах аудиту та особливостях аграрного сектору.

Для підвищення ефективності аудиту виплат винагород в аграрних підприємствах важливо зосередитись на кількох ключових аспектах. Перш за все, необхідно забезпечити глибоке розуміння специфіки аграрного сектору, включаючи сезонність діяльності, особливості трудових відносин та

використання субпідрядних послуг. Розуміння цих факторів допоможе аудитору ідентифікувати потенційні ризики та області, що вимагають додаткової уваги під час аудиту [4].

Важливим елементом ефективного аудиту є постійне спілкування між аудитором та керівництвом підприємства. Це сприяє встановленню прозорості та взаєморозуміння, що є ключовими для ідентифікації та вирішення можливих проблем у сфері виплат винагород.

Також важливо застосовувати сучасні технології та інформаційні системи в процесі аудиту. Використання автоматизованих інструментів може підвищити ефективність збору даних та аналізу інформації, забезпечуючи вищу точність та швидкість аудиторських перевірок.

Отже, дослідження особливостей застосування інструментів аудиту при перевірці виплат винагород працівникам у аграрних підприємствах підкреслило актуальність теми у контексті забезпечення прозорості, справедливості та дотримання законодавства в агросекторі. Аналіз виявив, що ефективне використання аудиторських інструментів є ключовим для захисту прав працівників на справедливую оплату та відіграє важливу роль у підвищенні довіри до аграрних підприємств з боку інвесторів і широкої громадськості. Адаптація аудиторських процедур до унікальних умов аграрного сектору, таких як сезонність та особливості трудових відносин, є необхідною для досягнення об'єктивних і точних результатів аудиту, спрямованих на підтримку сталого та ефективного розвитку аграрних підприємств.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність»
Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text> (дата звернення: 05.03.2024).

2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».
Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 05.03.2024).

3. Закон України «Про оплату праці». Офіційний вебпортал парламенту України.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-вр#Text> (дата звернення: 05.03.2024).

4. Дубініна, М., Мацьків, Г., Смірнова, І., Малікова, А., Пугаченко, О. Застосування технології блокчейн у бухгалтерському обліку та аудиті: досвід України та Казахстану. *Financial and credit activity problems of theory and practice*. 2023. Вип. 1(48). С. 180-192.

Abstract: *Study of applications of auditing tools for verification of payments to employees in agricultural enterprises, in particular their adaptation to seasonality of activity and peculiarities of labor relations. The impact of an effective audit on the fairness of payments and trust in agricultural enterprises is determined, and recommendations are given for optimizing audit methods in this field.*

Keywords: *audit of payments, agricultural enterprises, audit tools, labor relations, seasonality of activity.*

Науковий керівник:

Дубініна М.В.,

*доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри обліку і оподаткування*

Миколаївський національний аграрний університет